

REPORT FOR DGVT ON NEW INITIATIVES IN VET (PERIOD MAY-AUGUST 2009)

Rozvoj a implementace NSK

Rozvoj a implementace Národní soustavy kvalifikací (NSK 2) je individuální národní projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jehož řešitelem je Národní ústav odborného vzdělávání, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Projekt bude realizován v letech 2009-2015.

Základy Národní soustavy kvalifikací (NSK) byly položeny v letech 2005–2008 systémovým projektem MŠMT Rozvoj národní soustavy kvalifikací podporující propojení počátečního a dalšího vzdělávání (zkr. NSK 1). Vznikl registr celostátně uznávaných kvalifikací, jejichž získání je – stručně řečeno – podmínkou pro výuční list.

V Národní soustavě kvalifikací budou popsány všechny dílčí i úplné kvalifikace, které mají uplatnění na trhu práce. Pro každou z nich bude připraven standard, který umožní ověřit, co ten který člověk umí bez ohledu na to, jestli se tomu naučil ve škole, v praxi či v nějakém kurzu. Lidé budou mít možnost nechat se přezkoušet a získat celostátně platný certifikát uznávaný všemi zaměstnavateli, přitom nebudou muset kvůli tomu chodit několik let do školy. Právě tato možnost pomůže i těm, kteří pracují v jiném oboru než vystudovali. Od srpna 2007 to umožňuje zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Národní soustava kvalifikací dnes obsahuje především kvalifikace řemeslné a kvalifikace z oblasti služeb. Hlavním cílem projektu NSK 2 je doplnit kvalifikační soustavu o kvalifikace dalších úrovní, tj. zejména úrovně vyžadující maturitní vzdělání a v závislosti na poptávce trhu práce i o kvalifikace vyšších úrovní. Opět k tomu použije tzv. standardy, jimiž vymezi obsah každé kvalifikace a popíše způsoby, jakými lze ověřit zvládnutí příslušných způsobilostí. Struktura a obsah kvalifikací budou výsledkem konsenzu, v němž budou mít klíčovou úlohu reprezentanti zaměstnavatelů sdružení v sektorových radách. Potřebnost a kvalita výstupů budou zaručeny širokým zapojením expertů ze všech oblastí světa práce.

Tak vznikne veřejně přístupný registr všech kvalifikací uplatnitelných na aktuálním trhu práce v ČR, který popíše nejen co která kvalifikace vyžaduje, ale i způsoby a podmínky vedoucí k jejímu získání. Výrazně tím přispěje k tomu, že lidem budou moci být v pracovním procesu uznávány jejich skutečné odborné znalosti a dovednosti nezávisle na způsobech, jak je získali. Z národohospodářského pohledu by se tak měla posílit flexibilita a adaptabilita pracovní síly na trhu práce a v konečném důsledku by měla vzrůst konkurenceschopnost ekonomiky ČR. Druhotným efektem projektu by mělo být výrazné posílení zájmu veřejnosti o všechny formy a způsoby celoživotního učení. Kvalifikace, které účastníci dalšího vzdělávání v nově pojatých a koncipovaných programech DV získají, budou osvědčeny způsobem zaručujícím jejich široké uznávání zaměstnavateli.

Možnost získat celostátně platný certifikát o své kvalifikaci, aniž by člověk musel chodit znovu do školy, může hodně pomoci třeba lidem, kteří ztratí místo a za současné ekonomické krize budou mít potíže s nalezením nového.

Cesta ke kvalitě

Cesta ke kvalitě je individuální národní projekt MŠMT s plným názvem „AUTOEVALUACE - Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení“. Realizuje ho Národní ústav odborného vzdělávání a Národní institut pro další vzdělávání, je financován z Evropského sociálního fondu a ze státního rozpočtu České republiky.

V rámci probíhající reformy jsou základní a střední školy povinny pravidelně provádět zhodnocení své vlastní práce. Podívat se s určitým nadhledem na své vlastní působení není ovšem nic jednoduchého a školy to pokládají za velký problém. Přitom jedině dobře provedené vlastní hodnocení (autoevaluace) ukáže klady i zápory dosavadní práce školy a může se stát odrazovým můstkem k pozitivním změnám a zároveň k posílení autonomie škol. Cesta ke kvalitě proto nabízí školám pomocnou ruku.

•Pro školy budou připraveny informace o tom, jak se dá vlastní hodnocení provádět, aby bylo efektivní a nepředstavovalo jen zatěžující administrativu. Učitelé k tomu dostanou evaluační nástroje, které jim pomohou při vlastním hodnocení, výkladový slovník pro oblast vlastního hodnocení a metodické návody.

Ředitelé škol a učitelé se budou moci zúčastnit akreditovaných vzdělávacích programů a minikonferencí, které se uskuteční v každém kraji.

Školy budou mít příležitost vzájemně si předávat své zkušenosti. Vznikne databáze příkladů dobré praxe v oblasti řízení kvality, kterou se mohou školy při vlastním hodnocení inspirovat.

Na pomoc školám bude vytvořen podpůrný poradenský systém.

Koncept

Koncept, plným názvem Koncepce dalšího vzdělávání, je individuální národní projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jehož řešitelem je Národní ústav odborného vzdělávání. Je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

Projekt by měl podpořit všechny potenciální dospělé uchazeče o další vzdělávání po ukončení školy. V ČR se dosud dále vzdělává jen šest procent dospělých lidí v aktivním věku. To je velmi málo nejen ve srovnání s ostatními evropskými zeměmi, ale hlavně je tato situace nepříznivá z hlediska možností pracovního uplatnění a vůbec budoucí konkurenceschopnosti naší země.

Dosud byly řešeny pouze dílčí aspekty systému dalšího vzdělávání (DV) zejména s ohledem na Zákon č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů). Tento projekt je prvním záměrem směřujícím k vytvoření systémových mechanismů v prostředí DV tak, aby bylo umožněno propojení počátečního a dalšího vzdělávání. Směřuje k tomu, aby se hlavní cílová skupina, tj. účastníci dalšího vzdělávání mohli pohybovat v prostředí, které jim umožní vzdělávat se v kvalitních

kurzech podle potřeb trhu práce a využívat dostupné informační a poradenské služby, eventuálně finanční podporu.

Hlavním cílem projektu je proto systematická podpora dalšího vzdělávání, která nahradí dosavadní dílčí, nekoordinovaná řešení a izolované aktivity.

Tato podpora by měla přinést zvýšení účasti v dalším vzdělávání, sladění nabídky kurzů dalšího vzdělávání s potřebami trhu práce, zvýšení úrovně kurzů dalšího vzdělávání, vytvoření uceleného informačního systému o možnostech dalšího vzdělávání a tím i zlepšení jeho dostupnosti.

Výsledků projektu mohou využít všichni potenciální účastníci dalšího vzdělávání, vzdělávací instituce, které poskytují další vzdělávání, a také zaměstnavatelé, kteří chtějí podporovat vzdělávání svých zaměstnanců a tím zkvalitňovat lidské zdroje pro konkurenceschopnou ekonomiku (projekt se zaměřuje hlavně na potřeby malých a středních podniků, které mají na další vzdělávání svých zaměstnanců méně vlastních zdrojů).

UNIV 2 Kraje

UNIV 2 – KRAJE je individuální národní projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jehož řešitelem je Národní ústav odborného vzdělávání. Je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky. Navazuje na projekt UNIV – Uznávání výsledků neformálního vzdělávání a informálního učení (2005 – 2008), kterého se zúčastnily vybrané školy v šesti krajích ČR.

Do projektu UNIV 2 – KRAJE jsou zapojeny školy ze všech krajů ČR kromě Prahy. Projekt pomáhá těmto středním školám k proměně v centra celoživotního učení. Školy zapojené do projektu budou kromě výuky pro své žáky nabízet i nejrůznější formy vzdělávání pro dospělé. Rozšíření nabídky má přispět ke zvýšení účasti občanů na dalším vzdělávání a zároveň pomoci školám vyrovnat se s propadem počtu žáků v období demografického poklesu.

V rámci projektu by tak mělo vzniknout 325 center celoživotního učení, z nichž každé připraví ve spolupráci se zaměstnavateli nejméně 3 programy dalšího vzdělávání. Tyto nové vzdělávací programy budou mít modulový charakter, což lidem umožní vybrat si jen tu část, kterou opravdu potřebují nebo je nejvíc zajímavá.

Ze zapojených škol (center celoživotního učení) se vytvoří vzájemně spolupracující a propojené sítě. Své vzdělávací aktivity budou koordinovat tak, aby celková nabídka programů dalšího vzdělávání odpovídala skutečným potřebám trhu práce v daném kraji, což je důležité i z hlediska současné ekonomické krize. Účast na vzdělávacích programech nabízených školami tak může lidem pomoci překlenout problematické období nebo najít si novou práci.

Vytvořené programy budou vkládány do informačního systému projektu a také do internetových serverů sítí škol v každém kraji. Jejich propojením vznikne systém, v němž zájemce najde ucelené informace o dalším vzdělávání poskytovaném školami v celé ČR.

Účast na celoživotním vzdělávání je pro školy výhodná také proto, že mohou rozšířit svou činnost do oblasti dalšího vzdělávání a nahradit tím současný úbytek žáků, způsobený demografickým poklesem. Je pravděpodobné, že některé obory nebudou kvůli slabému zájmu

v rámci počátečního vzdělávání vyučovány. Bude-li po nich ale poptávka na trhu práce, mohou být nabízeny v rámci dalšího vzdělávání.

Učitelé zapojených škol budou mít možnost rozšířit své kompetence tak, aby byli připraveni na práci s dospělými. Proto proběhnou vzdělávací semináře se zaměřením na vytváření modulových vzdělávacích programů, na lektorské dovednosti, kariérové poradenství i oblast marketingu. Kurzů by se mělo zúčastnit cca 3 250 pedagogů, kteří pak budou působit v centrech celoživotního učení. Kromě toho mohou nabytých dovedností využít i v počátečním vzdělávání, například při tvorbě školních vzdělávacích programů.

Další informace najdete na www.univ2k.nuov.cz